

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

PROGRAMMA ARCHIS 3+

PROJECT HET VERHAAL VAN ARCHIS,
VERBETERPROGRAMMA ARCHIS

Verslag van de resultaten van een enquête onder gebruikers Archis

November 2021

Inhoud

Samenvatting	3
1 Inleiding	4
2 De uitkomsten van de enquête	5
Karakterschets van de respondenten, ervaring en waardering van Archis	5
Indruk van de beweegredenen om Archis te gebruiken en zoekingang	7
Indruk van de behoefte aan hulpmiddelen bij gebruikers	7
Indruk van bereidwilligheid mee te helpen om Archis aan te vullen en/of te verbeteren	8
3 Samenvatting van de resultaten en conclusies	9
Bijlage 1 De vragen van de enquête	10
Colofon	14

Samenvatting

Met het oog op de vernieuwing en verbetering van het klantportaal Archis heeft de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) onder Archisgebruikers een enquête uitgezet. De enquête had als doel een indruk te krijgen van de gebruikers, te zien voor welke doelen Archis wordt gebruikt en zicht te verkrijgen op de behoefte aan eventuele hulpmiddelen. De digitale enquête – opgebouwd uit 19 vragen – is door 145 personen ingevuld. De respondenten kennen het systeem vrij goed. Vele zijn ervaren gebruikers van Archis en al sinds lange tijd. Het systeem wordt positief gewaardeerd. De gegeven rapportcijfers voor

functionaliteit, inhoud en vormgeving zijn vrij hoog. Voor de archeologische monumentenzorg is Archis een belangrijk systeem, zowel voor het melden van vondsten en onderzoeken als ook voor het raadplegen (als bron). Bij de verdere ontwikkeling van Archis 3+ is het goed om verschillende ondersteunende producten vorm te gaan geven, zoals een infographic en een 'veelgestelde vragen-pagina' met *tips and tricks*. De bereidwilligheid om Archis aan te vullen en/of te verbeteren is vrij hoog; iets minder dan de helft van de respondenten heeft aangegeven hieraan mee te willen werken.

1 Inleiding

Achtergrond en doel

Met middelen vanuit het erfgoedbeleid 'Erfgoed Telt' is het verbeterprogramma Archis 3+ opgezet. Dit programma omvat verschillende onderdelen. Zo wordt onder andere de website van het Archeologische Informatiesysteem Archis gebruiksvriendelijker gemaakt en als digitaal platform met andere archeologische bronnen uitgebreid. Een van de deelprojecten die in dit kader door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed wordt uitgevoerd, is het project 'Het Verhaal van Archis'. In dit project worden onder meer visuele tools ontwikkeld om gebruikers beter te ondersteunen. Om een goed inzicht te krijgen in de huidige gebruikers en hun wensen en behoeften is een enquête vormgegeven en digitaal aangeboden in het voorjaar van 2021. Daarnaast zijn er in mei 2021 gebruikerssessies georganiseerd in de vorm van digitale bijeenkomsten om zo op een meer interactieve wijze wensen en ideeën te bespreken.¹

In dit verslag presenteren we de resultaten van de digitale enquête. Het is vooral bedoeld voor de Archis-gebruikers die de vragenlijst hebben ingevuld en die interesse hebben getoond in de resultaten. Dit verslag zal dan ook naar deze respondenten worden gestuurd. Daarnaast krijgt dit verslag een plek op de website van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, op de webpagina *Ontwikkeling Archis en archeologische databronnen*. Zo kunnen meer geïnteresseerden er kennis van nemen.

Aanpak

De enquête omvatte 19 vragen die gericht waren op de achtergronden van de personen die het systeem gebruiken, op de ervaringen met en verwachtingen van het systeem (bijlage 1: vragenlijst). De lijst was met behulp van FormDesk digitaal vormgegeven en bestond merendeels uit meerkeuzevragen. Op 9 februari 2021 is de enquête met een oproep tot invullen en link boven in de inlogpagina van Archis ([Archis - Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed - Inloggen](#)) geplaatst. Na 8 weken actief te zijn geweest, is de enquête eind maart 2021 beëindigd. Gedurende deze periode hebben 145 gebruikers de vragenlijst ingevuld.

Dankwoord

De leden van het projectteam 'Het verhaal van Archis' willen alle respondenten bedanken voor het invullen van de vragenlijst en het delen van suggesties en ideeën. Dit geheel vormt een zeer waardevolle input om Archis voor te bereiden op een goede toekomst.

¹ De verslagen daarvan zijn te vinden op [Verslagen en presentaties gebruikerssessies Archis 3+ | Verslag | Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed](#).

2 De uitkomsten van de enquête

Karakterschets van de respondenten, ervaring en waardering van Archis

Waar werkt of studeert de gebruiker?

Een groot deel van de respondenten is werkzaam bij een opgravingsbedrijf (43%), gevolgd door de overheid als werkgever (gemeente 27%; provincie 10%; rijk 1%) en adviesbureaus (21%). Het overige deel van de respondenten werkt als zelfstandige (11%), bij verschillende organisaties bij regionale steunpunten/uitvoeringsdiensten (8%), bij ingenieursbureaus (8%), bij depots (8%) of is verbonden aan een universiteit (3%).

Wat is de positie/functie bij voorgenoemde werkgever?

Een groot van de respondenten is werkzaam als KNA-archeoloog (53%), gevolgd door adviseur (47%), beleidsmedewerker (23%) en depotmedewerker (9%). Dit was een meerkeuzevraag met de mogelijkheid om meer antwoorden aan te vinken, wat ook is gedaan. Veel respondenten opereren vanuit verschillende rollen, bijvoorbeeld zowel als beleidsmedewerker als adviseur. Een klein percentage is verbonden aan een universiteit, als student (3%) of docent (1%). In het vrije tekstveld konden de respondenten ook andere functies aangeven. Daar is onder andere genoemd: materiaalspecialist, amateurarcheoloog, GIS-specialist, projectmedewerker, (uitvoerend) archeoloog, regioarcheoloog, onderwijzer, projectmanagement, fysisch geograaf, auditor, informatiebeheerder en directeur.

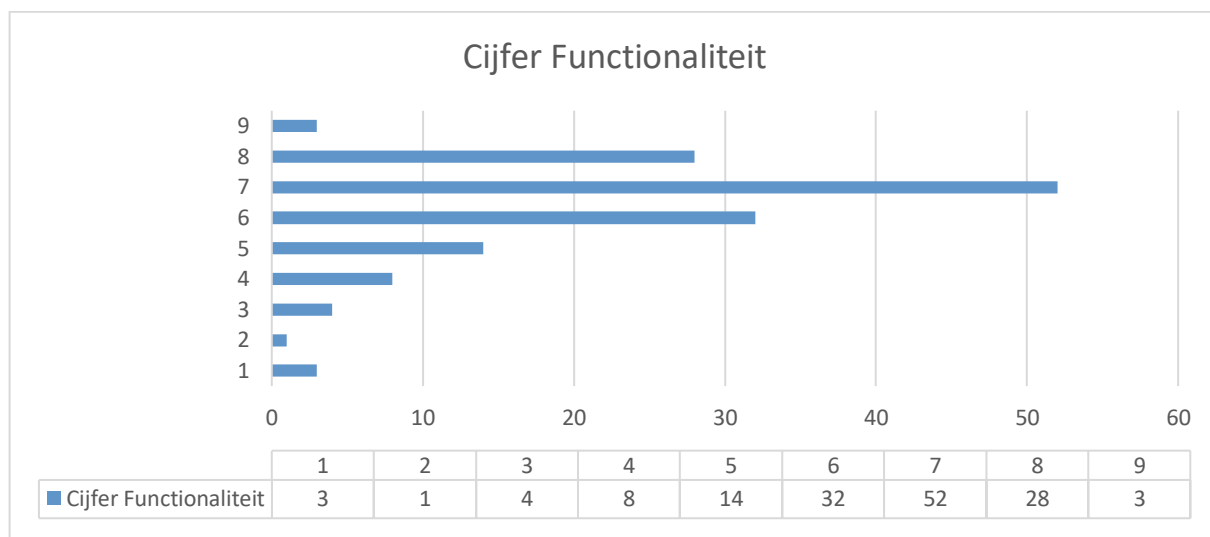
Wat is de ervaring met het gebruik van Archis?

Uit de antwoorden mogen we concluderen dat het overgrote deel van de respondenten (86%) Archis al zeer vaak heeft gebruikt en dus een doorgewinterde gebruiker is die veel over het systeem kan vertellen. Slechts een klein deel (10%) heeft 10 tot 25 keer met het systeem gewerkt en een handvol respondenten (3%) heeft minder dan 10 keer gebruik gemaakt van Archis.

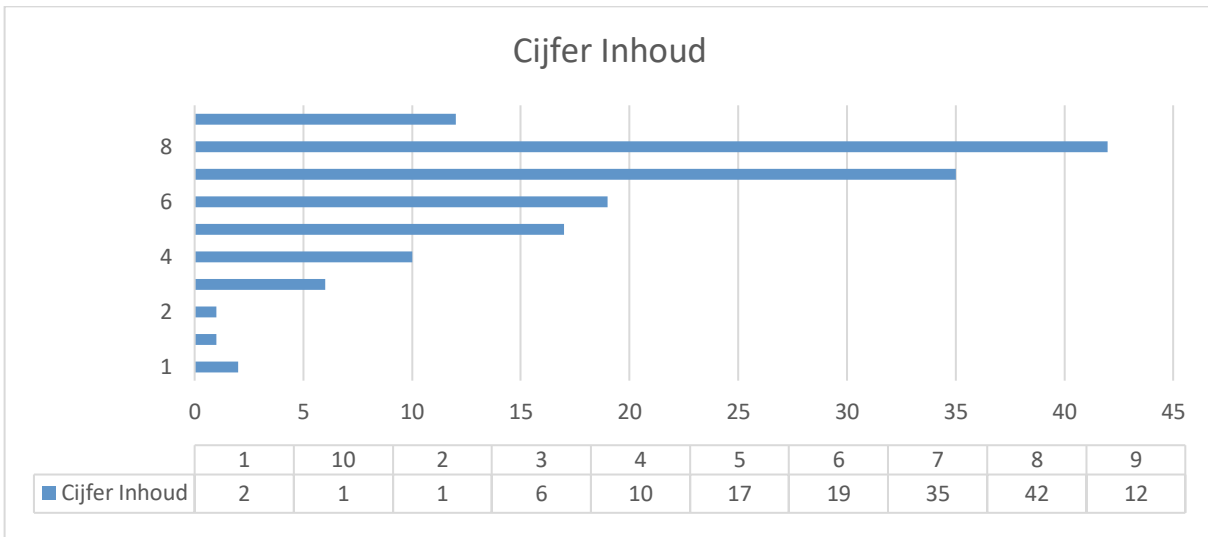
Omdat het archeologisch informatiesysteem Archis al 29 jaar bestaat – Archis 1 werd op 27 november 1992 operationeel – en door de jaren heen verschillende updates heeft gehad, is het interessant te weten met welke versies de respondenten hebben gewerkt. Een groot deel van de respondenten (51%) is bekend met Archis 2, die in 2004 beschikbaar kwam. Ongeveer een derde (29%) geeft aan gebruikers van het eerste uur te zijn. Zij hebben gewerkt met alle versies van Archis. Ongeveer een vijfde deel van de ondervraagden (19%) heeft alleen ervaring met de huidige versie van het systeem, Archis 3, welke werd gelanceerd in 2015.

Hoe waardeert de gebruiker Archis?

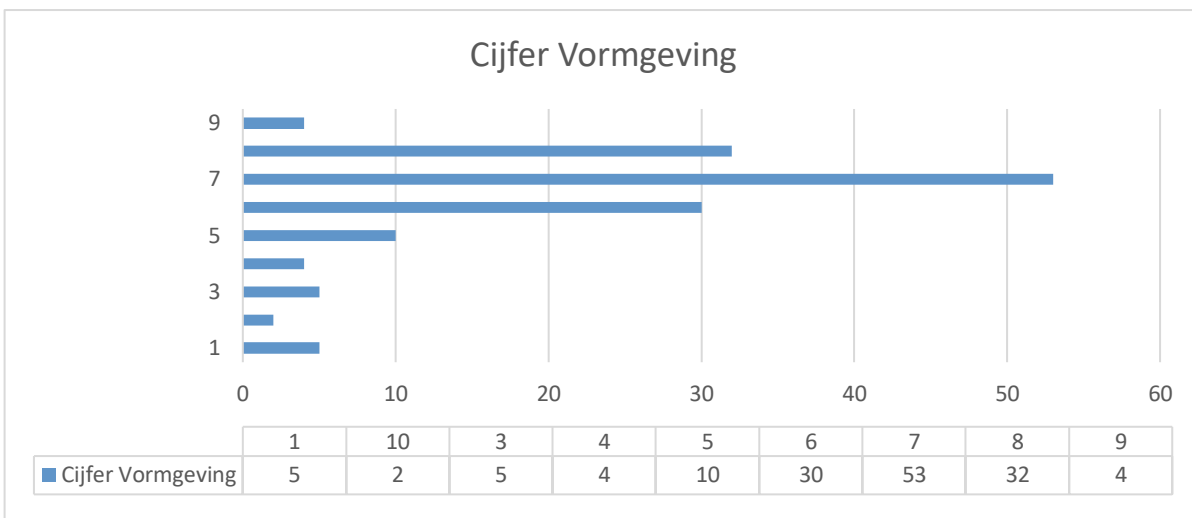
Op drie aspecten van het systeem, namelijk functionaliteit, inhoud en vormgeving, werden de respondenten verzocht een rapportcijfer te geven, variërend van 1 (zeer slecht) tot 10 (uitmuntend). Voor het onderdeel 'functionaliteit' gaf 79% een voldoende of hoger (gemiddeld 6,4), voor de inhoud was dat 75% (gemiddeld 6,6) en voor de vormgeving 84% (gemiddeld 6,5). We mogen concluderen dat driekwart van de respondenten positief tot zeer positief is over drie aspecten.

De variatie in cijfers voor de functionaliteit van Archis (weergave in percentages).

De variatie in cijfers voor de inhoud van Archis (weergave in percentages).

De variatie in cijfers voor de vormgeving van Archis (weergave in percentages).

Samenvattende conclusie

Uit de antwoorden op deze set van vier vragen kan de volgende typering worden geschetst. We mogen concluderen dat de groep van 145 respondenten ervaren gebruikers zijn van Archis: ze gebruiken het systeem vaak en al sinds lange tijd. Dit is goed verklaarbaar door het feit dat de enquête op de inlogpagina van Archis was geplaatst en zo in beeld kwam bij dat deel van de archeologisch beroepsgroep die de weg naar Archis goed weet te

vinden. Een groot deel van de respondenten is werkzaam in de commerciële archeologie, als KNA-archeoloog bij een opgravingsbedrijf, of als adviseer bij de overheid. Een klein deel is verbonden aan een universitaire instelling (vijf studenten en twee docenten). Archis wordt positief gewaardeerd op zowel de functionaliteit, inhoud als ook de vormgeving. Driekwart van de respondenten geeft een voldoende of hoger voor deze drie aspecten.

Indruk van de beweegredenen om Archis te gebruiken en zoekingang

Met welk doel wordt Archis gebruikt?

Archis wordt door de meeste respondenten zowel gebruikt voor het melden van onderzoeken en vondsten in het kader van de Erfgoedwet (93%), als voor het raadplegen van informatie (63%). De meeste gebruiken Archis voor zowel het melden als ook het raadplegen. Een klein percentage (6%) geeft aan Archis alleen te gebruiken voor het melden van onderzoeken en vondsten terwijl een groter deel (35%) alleen het raadpleeggedeelte van Archis gebruikt. Wanneer er meer gericht naar gevraagd wordt, geven de meeste respondenten aan dat zij Archis voor verschillende activiteiten gebruiken. Archis wordt vaak geraadpleegd bij het opstellen van een bureauonderzoek (70%), bij het vormgeven van een advies (57%), bij het schrijven van een rapportage (53%) en bij het opstellen van een Programma van Eisen (52%). Archis wordt ook bevraagd voor het maken van advies- en beleidskaarten (28%), voor het beheer en onderhoud (17%) en voor toezicht en/of handhaving (12%).

Bij de meerkeuzevraag ‘welke informatie zoekt u?’ was het ook mogelijk een vrij tekstveld in te vullen. Daarin is een reeks aan onderwerpen door respondenten (17%) benoemd. Archis wordt ook gebruikt voor:

- het aan- en afmelden van gemeentelijke onderzoeken;
- het voorbereiden/uitvoeren van audits;
- het controleren/aanvullen van (vindplaats)gegevens in de collectiedatabase van een depot;
- collectiebeheer;
- het opstellen van catalogus/onderzoeksgeschiedenis van locaties;
- inhoudelijk onderzoek en het schrijven van artikelen;
- het ondersteunen van (organisaties van) vrijwilligers in de archeologie;
- het controleren van rapporten, Programma’s van Eisen (PvE), adviezen en kaarten;
- het raadplegen van onderzoeken die niet in Dans Easy staan;
- het raadplegen van specifieke kaartlagen in de buurt van een plangebied;
- het schrijven van een specialistische deelrapporten;
- voor administratieve werkzaamheden.

De gebruikers die Archis niet in het kader van archeologische monumentenzorg gebruiken, maar voor een ander doel, zoeken doorgaans informatie in het kader van advisering (51%), wetenschappelijk onderzoek (37%), uit belangstelling (26%) en voor opleiding/studie (6%).

Ook bij deze meerkeuzevraag was er een optie tot het invullen van een vrij tekstveld, waarin 14% van de respondenten verschillende

activiteiten aangaven. Archis wordt ook gebruikt voor:

- het schrijven van niet-wetenschappelijke artikelen;
- deponering;
- het voorbereiden van publiekswerking;
- het controleren van de status van een onderzoek;
- het opstellen van offertes voor onderzoek.

Hoe zoeken gebruikers in Archis?

Archis biedt twee verschillende zoekingen, via de kaart of administratief (op plaatsnaam, gemeente of anderszins). Uit de enquête blijkt dat het merendeel van de respondenten (75%) beide opties gebruikt. Een kleinere groep zoekt óf alleen administratief (15%) óf gebruikt alleen de kaart (10%).

Samenvattende conclusie

Voor de archeologische monumentenzorg is Archis een belangrijk systeem enerzijds om vondsten en onderzoeken te melden en anderzijds als bron om informatie te vinden, waarbij beide zoekingen – zowel vanuit de kaart als ook administratief – vaak worden gebruikt. De gegevens uit Archis vinden hun weg in breed scala aan producten en adviezen, maar ook bij het controleren van informatie (zoals bij werkzaamheden in depot) en voor publieksgerichte activiteiten.

Indruk van de behoefte aan hulpmiddelen bij gebruikers

Om een beeld te krijgen van hoe de gebruikers de huidige ondersteunende producten ervaren en wat eventuele toekomstige hulpmiddelen zouden kunnen zijn, is een reeks aan vragen over dit thema voorgelegd.

Heeft u de Archis-cursus gevolgd?

Om de gebruikers te ondersteunen worden er regelmatig Archis-cursussen gegeven waarin wordt uitgelegd hoe Archis gebruikt kan worden, met handige tips en tricks over het systeem. Bijna de helft van de respondenten (47%) gaf aan een Archis-cursus te hebben gevolgd, meer dan de helft (52%) heeft dat niet gedaan en een enkeling is dat nog van plan.

Heeft u één of beide handleiding(en) doorgenomen?

Om gebruikers te ondersteunen zijn verschillende handleidingen geschreven. Deze zijn te vinden op archis.cultureelerfgoed.nl. Meer dan de helft van de respondenten (60%) kent de handleidingen en heeft deze doorgenomen, waarbij het merendeel (90%) van mening was dat deze bruikbaar waren.

Was de gezochte informatie makkelijk te vinden?

De meeste respondenten (72%) gaven aan dat de gezochte informatie makkelijk te vinden was. Voor ruim een kwart (28%) was dat niet het geval.

Kent u de ontstaansgeschiedenis van Archis en vindt u die als gebruiker relevant?

Archis als systeem bestaat bijna 30 jaar en de informatie die erin is opgenomen, kent een nog langere achterliggende historie. Kennis van deze geschiedenis kan erg handig zijn voor een optimaal gebruik van het systeem en het beoordelen van de bruikbaarheid van gegevens. Een derde (34%) van de respondenten gaf aan de ontstaansgeschiedenis van Archis te kennen en vindt deze tevens relevant voor het gebruik. Een kwart (25%) kent de geschiedenis wel maar vindt deze voor het gebruik minder relevant. Een andere kwart (23%) kent de geschiedenis niet en heeft ook niet de behoefte daar meer over te weten. Ongeveer een zesde deel (17%) van de respondenten zou wel graag meer willen weten over de ontstaansgeschiedenis voor optimaal gebruik van het systeem.

Aan welke visuele middelen heeft u behoefte, ter ondersteuning van het gebruik van Archis?

Van de respondenten gaf ruim 19% aan behoefte te hebben aan een infographic ter ondersteuning, ongeveer 31% opteerde voor een 'veelgestelde vragenpagina' en 46% had geen behoefte aan visuele middelen. Aan een video met uitleg over Archis en het gebruik had minder dan 1% had behoefte. Bij deze meerkeuzevraag met meer antwoordmogelijkheden was ook een vrij tekstveld toegevoegd, waarin de respondenten meer opties konden benoemen. Daarin zijn de volgende alternatieve hulpmiddelen genoemd:

- een stap-voor-stap-uitleg over export en query's;
- een handleiding met heldere hoofdstukindeling;

- een chatfunctie;
- een webpagina waar met schermafbeeldingen wordt toegelicht hoe je bepaalde zaken kunt opzoeken, bijvoorbeeld hoe je bepaalde vondsten uit een bepaalde periode in een bepaald gebied kunt opzoeken;
- een lijst met tips en tricks;
- een online-cursus.

Samenvattende conclusie

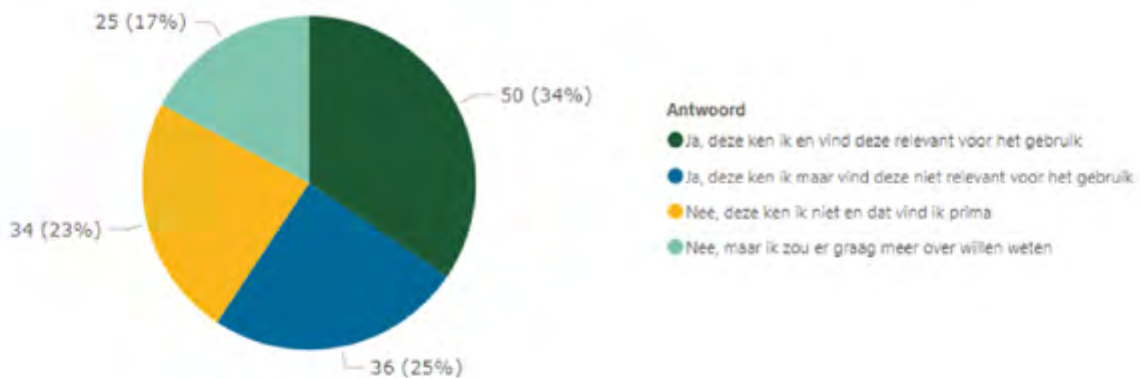
Uit de antwoorden op deze vijf vragen mogen we concluderen dat de huidige ondersteunende middelen (cursus en handleidingen) vrij goed worden gebruikt: iets minder dan de helft heeft de cursus gevolgd en iets meer dan de helft kent de handleidingen en vindt deze goed te gebruiken. Het aanbod voor de toekomst zou met verschillende producten kunnen worden uitgebreid, zoals een 'veelgestelde vragenpagina' waarin ook specifieke aspecten (bijvoorbeeld export en query's of tips and tricks) toegelicht kunnen worden.

Indruk van bereidwilligheid mee te helpen om Archis aan te vullen en/of te verbeteren

Zou u willen helpen met aanvullen en/of het verbeteren van Archis?

Ongeveer de helft van de respondenten (48%) gaf aan mee te willen helpen, de andere helft (52%) niet. Dit betekent dat de bereidwilligheid van gebruikers redelijk hoog is.

Kent u de inhoudelijke ontstaansgeschiedenis van Archis en vindt u die als gebruiker relevant?

3 Samenvatting van de resultaten en conclusies

De groep van 145 respondenten zijn ervaren gebruikers van Archis. De meesten kennen het systeem vrij goed en waarderen het positief. De gegeven rapportcijfers voor functionaliteit, inhoud en vormgeving zijn vrij hoog. Ze vormen een belangrijk ijkpunt bij de ontwikkeling van Archis 3+ in de toekomst door dezelfde vraag opnieuw te stellen en de uitkomsten te vergelijken.

Voor de archeologische monumentenzorg is Archis een belangrijk systeem. Het melden van vondsten en onderzoeken heeft een hoge score wat niet verwonderlijk is vanwege de verplichting zoals opgenomen in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA)/Beoordelingsrichtlijn (BRL). Daarnaast wordt er veel gebruikt

gemaakt van Archis als bron, deels is dat eveneens een kwaliteits-eis, maar ook worden allerlei data gebruikt voor niet-verplichte werkzaamheden, zoals voor publieksgerichte activiteiten.

Bij de verdere ontwikkeling van Archis3+ is het goed om verschillende ondersteunende producten vorm te gaan geven, zoals een 'veelgestelde vragenpagina' met tips en tricks.

Daarnaast is het raadzaam om een goed inzicht te krijgen in de (veel grotere) groep die Archis minder frequent gebruikt en de toekomstige, potentiële gebruikers. Juist die missen de jarenlange ervaring en hebben ongetwijfeld andere behoeftes aan ondersteunende middelen.

Bijlage 1

De vragen van de enquête

De onderstaande enquête van 19 vragen was in de periode februari-maart 2021 invulbaar voor gebruikers van Archis.

Enquête Archis

Beste Archisgebruiker,

Met deze enquête willen we graag inzicht krijgen in het gebruik van Archis en de behoefte van u als gebruiker. De antwoorden worden verwerkt om zo verbeteringen aan te kunnen brengen en meer ondersteuning te bieden voor u als gebruiker.

Het invullen van de enquête duurt ongeveer 5-7 minuten. Let op: bij sommige vragen zijn meerdere antwoorden mogelijk.

Wilt u op de hoogte worden gebracht van de resultaten van de enquête, vul dan uw e-mail adres in bij de laatste vraag. Fijn dat u ons wilt helpen door de enquête in te vullen.

-
1. Hoe vaak heeft u Archis al gebruikt? *
- Dit is de eerste keer
  - Minder dan 10 keer
  - 10-25 keer
  - Ik ben een doorgewinterde gebruiker
2. Heeft u ervaring met eerdere versies van Archis (Archis 3 bestaat sinds 2015)? *
- Ja, met Archis 1 (1992)
  - Ja, met Archis 2 (2004)
  - Beide
  - Geen ervaring met eerdere versies
3. Met welk doel bezoekt u Archis voornamelijk? (meer antwoorden mogelijk) *
- Melden in het kader van de Erfgoedwet
  - Raadplegen van informatie
4. Hoe zoekt u in Archis? *
- Administratief
  - Vanaf de kaart
  - Beide
-

5. Welke informatie zoekt u? (meerdere antwoorden mogelijk)

Een vraag in het kader van de archeologische monumentenzorg: *

- Voor het opstellen van een bureaustudie
- Voor het opstellen van een Programma van Eisen
- Voor het schrijven van een standaardrapport
- Voor het maken van advies- en beleidskaarten
- Voor beheer en onderhoud
- Voor toezicht en/of handhaving
- Voor advisering
- Overig, namelijk... Overig, namelijk...

Een andere vraag, namelijk: *

- Voor wetenschappelijk onderzoek
- Voor opleiding/studie
- Voor advisering
- Uit belangstelling
- Anders, namelijk... Anders, namelijk...

6. Waar werkt of studeert u? (meerdere antwoorden mogelijk) *

- Gemeentelijke overheid
- Provinciale overheid
- Rijksoverheid
- Regionaal steunpunt
- Regionale uitvoeringsdienst
- Erfgoedinstelling (overig)
- Opgravingsbedrijf
- Specialistisch bedrijf
- Zelfstandig / ZZP
- Adviesbureau
- Ingenieursbureau
- Universiteit
- Hogeschool
- Vrijwilligersorganisatie

- Museum
- Depot
- Anders, namelijk... Anders, namelijk...
-

7. Wat is hier uw positie? (meerdere antwoorden mogelijk) *

- Adviseur
- Beleidsmedewerker
- Academisch onderzoeker
- KNA-archeoloog
- Docent
- Student
- Vrijwilliger
- Curator
- Depotmedewerker
- Anders, namelijk... Anders, namelijk...
-

8. Kent u de inhoudelijke ontstaansgeschiedenis van Archis en vindt u die als gebruiker relevant? *

- Ja, deze ken ik en vind deze relevant voor het gebruik
- Ja, deze ken ik maar vind deze niet relevant voor het gebruik
- Nee, maar ik zou er graag meer over willen weten
- Nee, deze ken ik niet en dat vind ik prima

9. Heeft u de Archiscursus gevolgd? *

- Ja
- Nee
- Ik ben het nog van plan

10. Heeft u één of beide handleiding(en) doorgenomen? *

- Ja
- Nee
- Ja
- Nee
- Ja
- Nee

11. Aan welke visuele middelen heeft u behoefte, ter ondersteuning in het gebruik van Archis? *

- Infographic
- Webpagina met veelgestelde vragen en antwoorden
- Video met uitleg over Archis en het gebruik
- Geen behoefte
- Anders, namelijk... Anders, namelijk...

12. Welk rapportcijfer (van 1 tot 10) zou u Archis willen geven?

Functionaliteit *

Inhoud *

Vormgeving *

13. Zou u willen helpen met aanvullen en/of het verbeteren van de gegevens in Archis? *

- Ja
- Nee

14. Wat wilt u verder nog kwijt over Archis? (max. 100 woorden) *

←
→

15. Wilt u op de hoogte worden gebracht van de resultaten van deze enquête? *

- Ja, graag
- Nee, liever niet

Dank u wel voor uw medewerking!

* = Invoer verplicht

Colofon

Tekst: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Marjolein Boersma en Liesbeth Theunissen

November 2021

PROGRAMMA ARCHIS 3+
Project 'Het verhaal van Archis'

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Smallepad 5 | 3811 MG Amersfoort
Postbus 1600 | 3800 BP Amersfoort
tel. 033 – 421 7 421
info@cultureelerfgoed.nl
www.cultureelerfgoed.nl